

Decisiones Sacramentales, Theologicæ, Canonicae, & Legales

In Quibus Tota materia Sacramentorum, Theologiæ Moralis, Juris Canonici, & Quæstiones plurimæ Juris Civilis explicantur, dilucidantur, & traduntur, Eruditionibus, Historiis, & Exemplis adornatæ ; Opus Episcopis, Vicariis, Parochis, Confessariis, aliisque Studiosis utile, ac jucundum In Libris novem ...

Erotemata Ecclesiastica

Chiericato, Giovanni Maria

Augustæ Vindelicorum, 1730

Cap. XCVI. De Livello.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94604](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94604)

hæres possit consequi melioramenta de jure bonificanda. Ludovif. *decif.* 105. num. 11.

18. *Quer.* An finita linea, si dominus velit iterum dare rem illam in Emphyteusim, debeat anteferre cæteris descendentes à primo investito? *Resp.* Affirmative, ut probat Genuens. in *Praxi* cap. 82.

19. *Quer.* Quando præsumatur Emphyteusis, & non simplex locatio? *Resp.* Secundum Legem Venetam præsumitur Emphyteusis, quando eadem pensio soluta est per 40. annos. At si constaret de initio simplicis locationis, non præsumeretur Emphyteusis. Jacob. Menoch. *conf.* 291. num. 11. Quod tamen male in praxi servatur ob ignorantiam judicum. Nam celeberrimus Vicarius Prætorius Dominus Comes Belisarius à Sancto Flore Seravalensis testatus est mihi, se judicasse pro simplici locatione ad favorem Ecclesiæ, quamvis ipsa receperet eandem pensionem ultra 40. annos; quia constabat ab initio, bona fuisse concessa titulo simplicis locationis.

CAPUT XCVI.

De Livello.

1. *Quer.* Quid sit Livellus, sive contractus Libellaticus? *Resp.* Est contractus similis emphyteusi, in quo datur fundus sub certa pensione in perpetuum, vel ad longum tempus, cum translatione utilis domini in Libellarium, & retentione directi in Libellante. Nicol. d. lib. 3. tit. 25. num. 8. Leotard. de *Usuris* qu. 89. num. 1.

2. *Quer.* An contractus Libelli sit licitus? *Resp.* Pugnare inter se Doctores, tam Theologos, quam Juristas; quorum plurimi tenent, hunc contractum esse illicitum, tanquam Usurarium; quia qui Libellum facit, in rei veritate mutuatur pecuniam cum lucro quinque vel sex pro centenario; & non intendit vendere suum fundum, seu illum emere. E contra alii tenent, esse contractum licitum, quia per totam fere Europam praticatur; ut scribit Mantica de *Tacit. & ambiguis convent.* lib. 22. tit. 3. & Leotard. ubi supra num. 3. & seqq. Et ego in *Decis. de anno* 1685. *Menfe Decembri*, ubi plenè examinavi materiam Livellorum.

3. *Quer.* Quid in puncto juris, & in puncto conscientie sit dicendum circa Justitiam hujus contractus? *Resp.* Possit responderi, quod sit licitus; si pacta duriora non imponantur accipienti pecuniam; si fundus verè existat, qui venditur, & retroceditur ad Livellum; si in pacto restituendi pecuniam, nempe affrancandi Livellum, cautè procedatur, & non ponatur ad libitum Livellantis; quia illud est signum evidens sceleris. Menoch. de *Præsumpt.* lib. 3. *præsumpt.* 122. num. 19. & Leotard. d. *quest.* 89. num. 18. Quod latius à me fuit disputatum in *dd. Decisionibus Anni* 1685. d. *Menfe Decembri*, quas legisse quemlibet juvabit.

4. *Quer.* In quo differat Livellus à Censu? *Resp.* In hoc potissimum differre, quod in Livello dominium directum fundi frugiferi

remanet penes Livellantem; in Livellarium verò transit tantummodo dominium utile. At in sensu resignativo utrumque dominium transit in Censuarium. Et in Censu resignativo utrumque dominium pariter remanet in Censuario; quia censualista acquirit solum jus exigendi annuam pensionem; ut scripsi in *dictis meis Decisionibus Anno* 1685. *quæstio* 1. *Menfis Decembris*.

5. *Quer.* Quotuplex sit Livellus? *Resp.* Quod est duplex. Unus pecuniarius, quando pro Livello solvitur annua pecunia. Alter fructuarius, quando pro eo solvitur granum, vel vinum. Item alius est francabilis, & alius perpetuus; de quibus d. *Anno* 1685. *Menfe Decembri*.

6. *Quer.* Quot condiciones sint necessariae pro justitia hujus contractus Livellarii? *Resp.* Quinque. 1. Quod fundus, super quo sit Livellus, sit in rerum natura. 2. Quod sit in dominio ejus, qui vult eum dare ad Livellum. 3. Quod non sit prohibitus alienari. 4. Quod sit frugiferus. 5. Quod Pensio Livellaria correspondeat fructibus ejusdem fundi. Ita in *iisdem Decis. Anni* 1685. *Menfe Decembri in tertio quæsto ubi* DD.

7. *Quer.* An in Livello necesse sit exprimere individualiter confines camporum, super quibus formatur? *Resp.* Negative, nam sufficit eos generaliter nominare; ut sit, quando constituitur livellus, E. gr. super quatuor campis de corpore Unius possessionis camporum centum in tali Villa existentis. Menoch. *conf.* 287. à num. 8. & seqq. Rota par. 4. *rec. Decis.* 636. num. 3. Adden. ad *Ludovif. Decis.* 355. num. 6. & ad *Burattum Decis.* 50. num. 29.

8. *Quer.* Quanta summa pensionis annuæ possit imponi pro Livello? *Resp.* Si Livellus sit perpetuus, non debet Pensio excedere quatuor pro centenario. Si Pensio sit libera ab omni gravedine, non debet excedere quinque cum dimidio pro omni centenario. Si non sit libera ab omni gravedine, non debet excedere sex pro centenario. Ratio est, quia in hac materia talis est consuetudo, & lex Serenissimæ Reipublicæ, ut in nova impressione Statuti Paduani de Anno 1682. pag. 329. Ut ego scripsi in d. *Decis. Anno* 1685. *Menfe Decembri*. Et docet *Marta conf.* 126. num. 35. *Salas de Censib. dub.* 22. *Cardin. de Lugo de Just. & jur. disp.* 27. num. 44. & *Decian. vol.* 5. *resp.* 23. num. 25.

9. *Quer.* An ex Livellis sua die non solvatis, & ob moram debeatur interesse? *Resp.* Negative. l. 2. ff. de *Admin. rerum ad Civit. pertinens.* l. Neque eorum, ff. de *Usuris*. Leotard. ubi supra num. 21.

10. *Quer.* An Livellarius super re, quam tenet ad Livellum, possit censum constituere, seu pecuniam accipiendo aliud Livellum super ea constituere? *Resp.* Affirmative; dummodo id sibi prohibitum non fuerit à domino directario. Item, quod non sit in præjudicium primi Livelli; & quod fundus, vel domus sit capax constitutionis hujus secundi Livelli. Leotard. de *Usuris quæst.* 52. num. 21. Igitur ego accepi in Livellum domum, quam habito pro Ducatis 30. annuis. Feci

Feci in ea multa melioramenta. Si vellem accipere ab aliquo pecuniam ad Livellum super hac domo, possem; dummodo nihil præjudicaretur primæ pensioni Livellaria.

CAPUT XCVII.

De Feudo.

1. *Quer.* Quid sit Feudum? *Resp.* Est contractus juris civilis, quo quis tradit Vasallo rem suam immobilem quoad dominium utile, cum onere obsequii, seu servitii. Nicol. *disq.* lib. 3. tit. 25. num. 9.

2. *Quer.* An sit antiquus iste contractus? *Resp.* Esse antiquissimum; nam de eo mentio habetur 1. Machabæor. 7. 8. De Bacchide feudatario Regis Demetrii, ubi vocatur fidelis Regi; nam idem est esse fidelem Regi, & vasallum Regis; ut ex Tito Livio probat Nicol. in *Floscul.* Verb. Feudum num. 3.

3. *Quer.* Quotuplex sit Feudum? *Resp.* Feudum est Triplex. Primum ex Pacto, & Providentia; & hoc transit in descendentes Agnatos, licet non sint hæredes primi acquirentis. Secundum Hereditarium; & hoc transit etiam ad extraneos, dummodo sint hæredes primi acquirentis; quamvis de fœminis dubitet Peregrin. in *Decis.* Patavinis *decis.* 151. num. 37. Tertium est Feudum mixtum, quod transit ad legitimos descendentes, dummodo etiam sint hæredes primi acquirentis. Monald. *tom.* 2. *conf.* 17. à num. 19. & seqq. ubi scribit de Feudis Episcopatus Paduani.

4. *Quer.* Quale censendum sit Feudum, si in dubio simus circa prædictas species? *Resp.* Quod in dubio præsumitur Feudum ex pacto, & providentia. Menoch. *consil.* 160. num. 30. Ludovisi. *decis.* 418. num. 13. & ibi *Add.* num. 18.

5. *Quer.* An sit Feudum illud, in quo non est impositum onus obsequii, seu servitii? *Resp.* Illud esse Feudum improprium, & esse transitorium ad quoscunque hæredes. Othobon. *decis.* 265. Rota *part.* 12. *rec.* *decis.* 237. & Menoch. *conf.* 65.

6. *Quer.* Quæ sint conditiones Feudi propriæ sumpti? *Resp.* Sunt quinque. Prima, ut sit onus obsequii, seu servitii, puta defendendi dominum in bello cum tot armatis, sumptibus Vasalli. Secunda, ut dominium directum stet apud dominum, utile verò apud Vasallum. Tertia, ut sit de re immobili, & cui sit annexa Jurisdictio civilis, vel criminalis. Quarta, ut Vasallus non alienet Feudum sine consensu domini. Quinta, ut Vasallus præstet servitium debitum, cum à domino requiritur. Si deficiat prima aut tertia conditio, Feudum est potius Emphyteusis, quàm Feudum. Nicol. *d.* lib. 3. tit. 25. sub num. 9.

7. *Quer.* An Feudum transeat in Monasterium, si Feudatarius fiat Monachus? *Resp.* Affirmativè, eius vita durante, dummodo servitium præstandum possit honestè præstari à Monasterio. Fagnan. in *cap. Quo in Ecclesiis* num. 58. de *Constitut.*

8. *Quer.* An Feudorum liber sit liber Authenticus? *Resp.* Affirmativè, exceptis his, quæ repugnant Ecclesiasticæ libertati. Fagn. *ibid.* num. 94. & seqq.

9. *Quer.* An linea finita, & Feudo ad dominum revertente, possit ultimus hæres petere à domino pretium melioramentorum rei Feudalis? *Resp.* Affirmativè. Nicol. *lib.* 4. tit. 6. de *Actionibus* num. 303. *tom.* 1.

10. *Quer.* Quando Feudum dicatur hereditarium, & transeat ad hæredes etiam extraneos? *Resp.* Quando in prima investitura Feudum concessum fuit pro se, suis, & hæredibus quibuscunque. Monald. *tom.* 2. *conf.* 17. num. 19.

11. *Quer.* Quodnam sit Feudum ex Pacto, & Providentia? *Resp.* Esse illud, quod fuit acquisitum pro se, & filius, descendantibusque ab eis. nulla facta mentione de hæredibus. Monald. *ibid.* num. 20.

12. *Quer.* Quale sit Feudum mixtum? *Resp.* Quando obtentum fuit pro se, filius, ac hæredibus. Monald. *ibid.* num. 21. & 22.

13. *Quer.* Si plures sint consortes Feudatarii in eodem Feudo; an, finita linea unus ex consortibus, Feudum devolvatur ad dominum, an ad alios consortes? *Resp.* Si à principio fuit acquisitum à pluribus consortibus pro se, suisque descendantibus; tunc una linea extincta, Feudum devolvitur ad dominum. At si ab uno tantum fuit acquisitum, & postea descendentes ab eo divisissent Feudum in tot portiones; in hoc casu, si una linea extinguatur, devolvitur ad alios consortes. Menoch. *conf.* 464. Seraphin. *decis.* 1023. Tondut. *tom.* 2. *quest.* Canon. *cap.* 177.

14. *Quer.* An linea extincta, per quam Feudum devolvitur ad dominum, sit necessaria sententia declaratoria super devolutione, an verò possit dominus absque alia sententia investire novem Vasallum? *Resp.* Posse investire absque alia sententia super devolutione. Monald. *conf.* 96. num. 9. *tom.* 1. ubi scripsit ad favorem Comitis Leonelli Clericati Nob. Vicentini mei Consanguinei.

15. *Quer.* An Feuda Episcopatus Paduani transeat etiam ad fœminas in defectu Masculorum? *Resp.* Affirmativè, nisi in investituris sint per expressum exclusæ. Silvaticus in *suis Consiliis* *tom.* 2. *conf.* 56. num. 60.

16. *Quer.* Qua de causa Episcopi Paduani, & fere omnes Episcopi, dederint in Feudum tot, & tantas Decimas personis Laicis, quæ aliàs sunt incapaces Decimarum? *Resp.* Causam fuisse, ut defenderent Episcopum, & Ecclesiam ab Hæreticis, & aliis oppressoribus. Vide Glossam in *cap. Quamvis.* 17. in *Verb. Concesserit*, de *decim.*

17. *Quer.* Quando fuerit prohibitum Episcopis dare Decimas Laicis in Feudum? *Resp.* Fuisse prohibitum in Concilio Lateranensi, ut *cap. Prohibemus.* 19. de *Decimis.*

18. *Quer.* Quo tempore, & sub quo Pontifice celebratum fuerit dictum Concilium Lateranense, & facta prohibitio infeudandi